

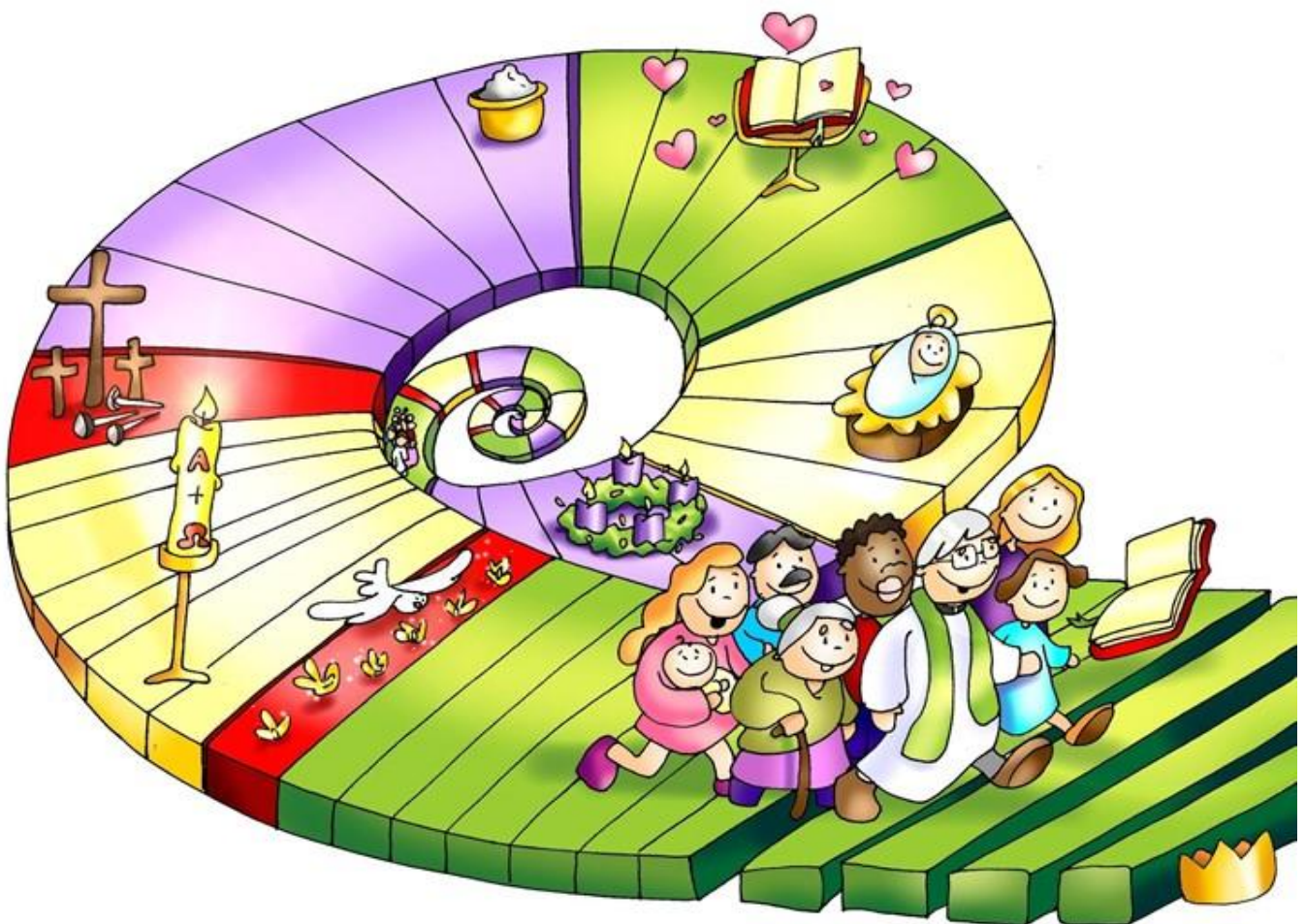
De kroon op alle feesten

Om een goed perspectief op Pinksteren te krijgen moeten we de hele kalender van kerkelijke feesten doorlopen. Dat is op zich niet gek, want Pinksteren is het laatste grote feest. Met Pinksteren komt de oogst van de andere feesten in het vizier. Om dat te zien stel ik voor dat we even teruggaan en beginnen met het feest dat we vlak voor Pinksteren vieren: Hemelvaart. Hemelvaart lijkt wonderlijk los te staan van Pinksteren. Maar precies dat moet ons aan het denken zetten.

Wat vieren we met Hemelvaart? Het kortste antwoord dat ik ken staat in onze Geloofsbelijdenis. Met Hemelvaart vieren we, dat Jezus 'zit aan de rechterhand van God'. Dat is Bijbelse beeldtaal, in taal van onze tijd zou het kunnen omschrijven met: Jezus is Gods CEO (Company's Executive Officer), de uitvoerend directeur. De eigenaar is God de Almachtige Vader Schepper van hemel en aarde.

Jezus heeft alle macht in de hemel en op aarde gekregen. Zo wordt het gezegd door Matteus, in de bekende tekst over Jezus' hemelvaart. Wie tweeduizend jaar later leeft zit met stevige vragen. Ook op de aarde? Heeft Jezus ook alle macht op aarde, al die tijd al? Buiten de kerk, maar ook binnen de kerk zeggen mensen, dat daar vaak weinig van te zien is geweest. Of kijken we dan verkeerd? Hebben we geen goed beeld van het soort macht dat Jezus heeft gekregen, zodat we naar verkeerde tekenen van die macht uitzien? Dat is een uiterst belangrijke vraag, want als Jezus de macht van God uitoefent, is dat wel de macht van de Almachtige. Daar kan geen enkele andere macht uiteindelijk tegenop, al kan dat heel lang, soms het hele leven lang, anders lijken.

- Om een antwoord op deze vraag te krijgen wil ik vanmorgen een andere vraag stellen. Wanneer heeft Jezus Gods macht gekregen? Wanneer kreeg Jezus zijn kroon? –Kijken we op de kalender van het kerkelijk jaar, dan zien we daar een groep mensen rechts van die rode streep met duifjes (dat is Pinksteren) op weg gaan – dat zijn wij. Ze zijn op weg naar de kroon die helemaal rechtsonder ligt.

Tijdens de preek was bovenstaand plaatje zichtbaar dat ook te vinden is <https://www.bijbelin1000seconden.be/menu/tiki-index.php?page=Liturgisch+jaar>

(1) Veel christenen zeggen: die goddelijke macht op aarde krijgt Jezus aan het eind van de tijd. Als alle vijanden overwonnen zijn, zoals Paulus en Openbaring zeggen. Dat gedenken we op de laatste zondag van het kerkelijke jaar. Dan, eind november, vieren we Christus Koning. De naam zegt het al: dan begint zijn koninkrijk –Ja, maar wat dan begint, is in feite niet het koninkrijk, maar de tijd van blijvende rust en vrede in het koninkrijk. De tijd waarin iedereen in het rijk doet wat de koning wil. De koning is er dan al. Zoals in het Oude Testament David al koning was toen hij nog niet op de troon in Jeruzalem zat en Israël van alle vijanden had bevrijd. David was al koning toen hij Jeruzalem nog moest veroveren en hij alleen nog maar een bescheiden residentie in Hebron had. Hij was zelfs al koning toen hij nog moest vluchten voor Saul, die zijn troon – Davids troon – niet wilde afstaan.

(2) Komen we dan niet terug bij Hemelvaart, zult u zeggen. Is Hemelvaart het moment dat Jezus alle macht krijgt? Werd Jezus dus koning toen alle vijanden nog *niet* overwonnen waren? –Wel, in zijn leven zijn wel alle vijanden overwonnen. Laten we hier even bij stilstaan, wie zijn die vijanden? Dat zijn volgens Paulus zonde en dood. Gods vijanden zijn nooit mensen, maar zonde en dood, liever zeg ik nog: alleen zonde. Mensen zijn alleen in problemen zolang ze vasthouden aan zonden. Bekeer u, dan bent u safe – zo begint het Evangelie. De dood is de *laatste* vijand, zegt Paulus. Want voor iemand die niet zondigt wil God duurzaam leven. Dat kan alleen in een leven zonder dood.

(3) Dit brengt ons bij Pasen. Want die laatste vijand, die is met Pasen verslagen. In Jezus' leven is de dood overwonnen. Hij is opgestaan! Veel christenen zeggen dan ook, dat Jezus met Pasen koning is geworden. Maria Magdalena en Tomas noemen Jezus vooral vanaf Pasen *Heer*, de naam voor God in het Oude Testament waarin zijn bijzondere macht en leiderschap over mensen is uitgedrukt. *Jezus is Heer!* We zingen het ook: 'Nu is hij der hemelen Heer' – een paaslied. Al denkt dit lied een specifieke heerschappij: dat 'zijn lijden en zijn strijd / ons verzoening heeft bereid'. Daarom koning in *de hemel*. Maar dan toch niet op aarde? Of daar alleen in het hart en nog niet in de rest van het leven? Of alleen in de kerk, maar niet op het terrein van de staat, het maatschappelijke leven?

(4) Dat zit niet lekker. Op Pasen vieren we toch de overwinning die Jezus op Goede Vrijdag behaald heeft? *Toen* heeft hij zonde en dood overwonnen. Toen heeft hij immers al zijn schuldenaars vergeven, zelfs degenen die hem kruisigden. Onder alle weerstand en tegenwerking is hij niet gaan zondigen. Zijn liefde voor mensen, zijn missie vanuit de gerechtigheid van God, was sterker dan zijn vrees voor de dood. Dus ja, zonde en dood overwonnen – '*waardig is het lam!*', zegt Openbaring, het *lam* zit nu op de troon. Maar heeft hij zich aan het kruis ten volle koning betoond. Dan had Pilatus gelijk, meer dan hij zelf wist en wilde: 'Jezus van Nazareth koning van de joden'. Hij die verslagen leek, heeft in werkelijkheid gewonnen. Voor de evangelist Johannes is dit duidelijk: de kruisiging is Jezus' hemelvaart, zijn verhoging, zijn troonsbestijging.

(5) Maar moeten we dan niet nog verder terug? Op Goede Vrijdag werd koning Jezus gekruisigd, maar wanneer werd hij koning? Was dat niet op Palmzondag, toen hij op een ezel Jeruzalem binnenreed en de mensen hem als de verwachte Davidszoon binnenhaalden? Of was dat eigenlijk niet al op Epifanie, toen Jezus gedoopt werd door Johannes en gezalfd werd met de Heilige Geest (de olie waarmee Israëls koningen gezalfd werden was eigenlijk een symbool van de heilige Geest van God). Begon met die doop niet zijn publieke optreden? De discipelen zagen het toen al. 'U bent de gezalfde' (Messias), zei Petrus en Nathanaël zei: 'U bent de koning van Israël'.

(6) Nu weten we dat een koning niet gekozen wordt, een koning is geen president. Een koning wordt geboren. Je moet blauw *bloed* hebben. En dat werd in het geval van Jezus inderdaad erkend, zelfs door vriend en vijand, en niet alleen op aarde, maar ook in de hemel. 'Is er hier een koningskind geboren?' vroegen koningen uit andere landen bij de geboorte van Jezus toen zij in Jeruzalem aankwamen. Herodes vroeg dat ook: Is er een koningskind geboren? Met andere woorden: vieren we niet op Kerst dat we op aarde een koning gekregen hebben? Moeten we de kroon niet bij de kribbe zoeken? Van het kerstkind zegt onze Geloofsbelijdenis: 'Geboren uit de Vader, voor alle eeuwen'. Er is maar één mens uit God *geboren*. Hij die is 'vleesgeworden door de Heilige Geest, geboren uit Maria'.

(7) Dit brengt ons bij het laatste feest, het feest van de Heilige Geest. Al is dat nog een forse sprong, want Pinksteren lijkt nog het minst met het koningschap, de heerschappij van Jezus te maken te hebben. Of zien we dan iets over het hoofd? We hebben Paulus gehoord, hij gebruikt voor Jezus de eretitel christos, gezalfde – koning. Hij zegt: genade is

aan ieder van ons gegeven In de mate waarin *de koning* gaven uitdeelt. Paulus citeert dan de psalm die we gezongen hebben. 'Hij is opgestegen naar omhoog en schonk gaven aan de mensen'. Daar heb je Hemelvaart en Pinksteren, in één adem.

- De psalm gaat over God die koning wordt. 'U die machtig aan ons gehandeld hebt, God, maak uw macht openbaar, uit uw tempel hoog boven Jeruzalem. Koningen zullen U schatting brengen.' De psalm ziet God een weg op aarde afleggen, een weg die lijkt op die van David tot hij koning werd in Jeruzalem. Zo bestijgt God zijn troon in de hemel boven Jeruzalem. Het Nieuwe Testament zegt dat God deze weg gegaan is in Jezus. In Jezus is *de* gezalfde van God aangetreden, en hij deelt geschenken uit. Geschenken van hem die de macht heeft gekregen. Tekens van zijn macht. Hij die opstijgt zendt zijn gaven neer, zegt de psalm, gaven voor de natuur, zoals zonlicht en regen, en gaven voor mensen, zoals omzien naar de wees, de vrouw die haar man mist, de eenzame, gevangene.

Het kan niet toevallig zijn dat Jezus zelf ongeveer diezelfde gaven noemt als hij zijn publieke optreden begint in zijn eigen vaderstad. Hij zei dat toen niet in eigen woorden, maar citeerde Israëls belangrijkste profeet, Jesaja: 'De Geest van de Heer is over mij gekomen, omdat Hij mij gezalfd heeft, gezonden om armen het evangelie te brengen, gevangenen vrijlating, blinden het gezicht.' Het kan ook niet toevallig zijn dat ongeveer diezelfde gaven terugkomen wanneer Paulus' spreekt over de koning die gaven geeft nadat hij is opgestegen, de pinkstergaven. Koning Jezus geeft aan sommigen de gave van missionaire gedrevenheid, anderen profetisch besef, weer anderen herderlijke zorg of de kunst om dingen uit te leggen – allemaal nodig, allemaal in dienst van het lichaam van de koning. Alle mensen met al deze gaven vormen samen de volle maat van menselijkheid, zegt Paulus er nog bij. Als christen laat je dankzij deze gaven zien wat het is om ten volle mens te zijn, niet in je eentje, maar met elkaar.

Als we nu terugkijken op de afgelegde weg door het kerkelijke jaar, zien we dat Jezus, die vanaf het begin Heer *is*, Heer *wordt*. Of misschien is het beter om te zeggen: dat hij zijn unieke manier van Heer zijn toont *vanaf het begin*. De Heer toont zijn heerschappij langs de hele weg die het evangelie beschrijft. En ons kerkelijk jaar, met zijn feesten, volgt deze hele weg. De kroon die aan het eind van de weg ligt, ligt al aan het begin. De enig-geborene van de Vader is als koningskind op aarde geboren, hij begon zijn koninklijke optreden als kind, als leraar, als pastor, als profeet, en hij bekroonde het met zijn lijden en sterven. Jezus betoont zich koning in zijn hele leven en sterven. God betoont zich koning in het hele leven en sterven van Jezus. Dit is het koningschap dat met Pasen en Pinksteren voor goed geldigheid krijgt. Wat in één leven helemaal lukte, kan nu in andere levens van kracht worden. Wat onder één volk volbracht is, kan nu onder alle volken navolging vinden. Wat Jezus eens heeft gedaan, zal hij blijven doen, tot het einde der aarde.

- Na Pinksteren komt er ook een ontzuivering. Op de Tafels in onze kerken volgt na het rood al snel het groen, zoals na de bloesems de bladeren komen. Misschien hadden we na Pinksteren meer verwacht, voelen we ons wat teleurgesteld. Laten we dan opnieuw onze tocht langs de feesten in herinnering brengen. De koning deelt zijn gaven uit, de bewijzen van zijn macht – dat is misschien niet de macht die velen van ons hoopten. Velen hopen vanaf Pasen en Pinksteren op een macht die eindelijk de weerstanden overwint die Jezus tijdens zijn aardse leven ondervond en die hem tenslotte aan het kruis brachten. Als we zo hopen, hopen we eigenlijk dat onze Heer na Pasen op een andere wijze zal overwinnen dan hij tijdens zijn leven en sterven gedaan heeft. Als we zo denken, denken we eigenlijk dat hij op Goede Vrijdag zonde en dood niet heeft overwonnen. Dan zeggen we: hij heeft toen alleen schuld verzoend. De verlossing komt nog, bij zijn wederkomst, of: in de hemel.

Maar is niet wat Pasen zegt, of Hemelvaart, of Pinksteren. Die zeggen elk voor zich en met elkaar: de macht die Jezus tijdens zijn aardse leven tot in de dood toonde, dat is de macht waarmee God regeert over mensen en waarmee mensen in zijn naam regeren over andere mensen. *Die* macht verlost van zonde en dood. Die macht brengt daartoe óók verzoening, zeker, maar verlossing is meer. –Wij mensen grijpen vaak naar andere machten die sneller resultaat laten zien, machten die voor alles de dood vrezen (wie wapens gebruikt vertrouwt daarop) en waarmee we zonden zoveel kunnen laten zitten waar ze zitten (want wat haal je je dan aan weerstand op de hals, en hoe kwalijk zijn ze eigenlijk). De machten waarmee mensen over mensen regeren – in klein of groot verband, in de kerk of in de maatschappij, in een klein landje als het onze of in een wereldstaat – hebben alleen Gods steun in de mate waarin zij overeenkomen met de macht die Jezus tijdens zijn aardse leven toonde. Lijkt onze machtsuitoefening niet op die van

Jezus, dan heeft ze niet Gods steun, lijkt ze er een beetje op, dan een beetje steun. Die steun van God, dat is de Heilige Geest.

God oefent zijn macht uit langs de weg die het evangelie beschrijft. Zoals Hij in Jezus komt, komt Hij overal. God laat op zich wachten en als Hij komt, begint Hij klein, als een kind. Maar overal waar Hij komt, gaat Hij tot het einde, en vroeg of laat komt Hij overal. Van Advent en Kerst tot Pinksteren en Voleinding – elk jaar vieren we de hele weg waarlangs onze koning komt. Elk jaar maken we die weg opnieuw mee, zodat hij dieper, verder in ons leven kan komen. In ons persoonlijk leven, de kleine kring thuis, en in de grotere kring van de gemeente, met allerlei kringen daaromheen. Elk jaar kunnen we de koninklijke weg inoefenen, van feest tot feest.